

دکتر سعداله نصیری
قیداری، استاد دانشگاه
زنجان

موجی است که آسودگی او...

دکتر سعداله نصیری قیداری

بهار سال ۷۱ به همراه دو نفر دیگر از هم‌دوره‌های‌ها در گروه فیزیک دانشگاه شیراز خودمان را برای تنظیم رساله‌ی دکتری‌مان، که زیر نظر استاد ثبوتی کار کرده بودیم، آماده می‌کردیم. دوره‌ای که به همت ایشان در این دانشگاه راه‌اندازی شده بود و ما سه نفر نخستین گروه پذیرفته‌شده‌ی آن بودیم. کارمان خیلی خوب پیش رفته بود و نتایج آن در مجلات معتبر علمی دنیا به چاپ رسیده بود. در آن ایام راه‌اندازی این‌گونه دوره‌ها در دانشگاه‌های تراز اول کشور مثل دانشگاه‌های شیراز و شریف همراه با دلهره و نگرانی بود و پاسخ این سؤال، که آیا اساتید این دانشگاه از عهده‌ی یک کار علمی قابل قبول بخواهند آمد یا خیر، کاملاً به نتایج کار تحقیقاتی نخستین فارغ‌التحصیلان این دوره‌ها بستگی داشت. استاد ثبوتی، که چهره‌ای شناخته‌شده در دانشگاه شیراز بود، با صلابت علمی و تلاش خستگی‌ناپذیر و جدی خود مایه‌ی امید و اعتمادبه‌نفس ما بود. اگر حتی یک روز نتایج کارمان را به او گزارش نمی‌کردیم مؤاخذه می‌شدیم و اگر ساعات روز برای کار

پژوهشی‌مان کفایت نمی‌کرد تا دیروقت شب در منزل خود پذیرای ما بود. گاهی که کار تا پاسی از نیمه‌شب طول می‌کشید و دسترسی به تاکسی نبود، زحمت رساندن ما به خوابگاه دانشجویی را نیز پدران‌ه قبول می‌کرد. این حد از همت و مسئولیت‌پذیری چنان تأثیری در ما گذاشته بود که برای رسیدن به اهداف خود شب و روز نمی‌شناختیم. در نتیجه‌ی این تلاش‌ها و توصیه‌های حکیمانه‌ی استاد ثبوتی بود که فضای پویای پژوهش و کنجکاوی در گروه فیزیک دانشگاه شیراز پا گرفت و از آن پس نیز فارغ‌التحصیلان مطرحی، که هم‌اکنون از اساتید مبرز دانشگاه‌های کشورمان‌اند، در این گروه تربیت شدند.

در همین ایام، که گروه سه نفره‌ی ما به‌شدت مشغول پیش‌برد پروژه‌های خود زیر نظر این استاد گران‌قدر بود، شنیدیم که ایشان از مدتی پیش مشغول راه‌اندازی مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم‌پایه در شهر زنجان است و مقدمات مربوط به اخذ مجوزها و آغاز ساخت‌وساز را نیز با همان عادت همیشگی، یعنی بدون سروصدا و خودنمایی، پیش برده است. این نخستین کار او از این نوع نبود و سابقه‌ی راه‌اندازی این مقاطع را در شیراز با موفقیت هرچه‌تمام در کارنامه‌ی خود داشت و همچنین ساخت و راه‌اندازی رصدخانه‌ی ابوریحان بیرونی دانشگاه شیراز و چند پروژه‌ی مهم علمی را نیز تجربه کرده بود. رصدخانه‌ی ابوریحان مرکز پژوهشی تراز اول نجوم در سطح کشورهای منطقه در آن روز بود. بالاخره تابستان سال ۷۱ با فاصله‌ی اندکی از دفاع شهید دکتر مسعود علی محمدی، نخستین دانشجوی دکتری فیزیک فارغ‌التحصیل داخل کشور در دانشگاه شریف که از هم‌کلاسی‌های دوره‌ی لیسانس ما در دانشگاه شیراز بود، سه نفر گروه ما نیز از رساله‌ی دکتری خود دفاع کردیم. یک سال پس از آن که در سمت استادیار به استخدام دانشگاه شیراز درآمده بودم به دانشگاه زنجان منتقل شدم تا دوباره در کنار استاد باشم.

استاد ثبوتی ۲۰ سال پیش مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم‌پایه زنجان راه، که در سال‌های اخیر به دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم‌پایه زنجان ارتقا یافت، با ۱۰ دانشجوی فوق‌لیسانس فیزیک بنیان گذاشت. او طبق عادت همیشگی در حین جدیت در محیط کار با دانشجویان رفتاری پدران‌ه داشت. در سفری که در همان ایام به کشور آلمان برای شرکت در یک کنفرانس علمی داشتیم، او هم‌زمان که برای اعضای خانواده‌ی خود

سوغاتی می‌خرید به یاد دانشجویان مرکز نیز بود. این روحیه‌ی منحصربه‌فرد استاد ثبوتی است که در کنار تدریس خوب و راهنمایی مؤثر در موضوعات پژوهشی - که آن هم نشان از توان بالای فکری و ذهنی ایشان دارد - دانشجویان و شاگردانش را شیفته‌ی خود می‌کند. تعداد کثیری از تربیت‌یافتگان مکتب استاد ثبوتی، که در داخل و خارج از کشور در کسوت استادی‌اند، هنوز به وجود این شخصیت عزیز عشق می‌ورزند. این علاقه فقط در میان شاگردان او نیست بلکه همه‌ی افرادی که حتی کمتر شناختی هم از این مرد میدان علم و اخلاق دارند چنین علاقه‌ای را در خود احساس می‌کنند.

استاد ثبوتی با پشتکاری بی‌نظیر در اندک زمانی توانست دانشگاه تحصیلات تکمیلی در علوم‌پایه راه، که خود بنیان گذاشته بود، به مرکز علمی و پژوهشی پویا و خوش‌نامی در کشور و در سطح جهانی تبدیل کند. استادان توانمندی، که به عشق استاد ثبوتی در این دانشگاه گرد آمده‌اند، از دانشمندان شناخته‌شده‌ای هستند که مدال‌ها و افتخارات متعدد جهانی را از آن خود کرده‌اند. گروه فیزیک دانشگاه زنجان، که یکی از گروه‌های خوب کشور شده، پیشرفت خود را مدیون فارغ‌التحصیلان توانمند این دانشگاه است. اکنون استادان تربیت‌شده‌ی این دانشگاه در اغلب دانشگاه‌های کشور مانند شریف، تهران، علم‌و‌صنعت، امیرکبیر، شهید بهشتی، شیراز، اصفهان، مشهد، تبریز، کرمان، کردستان، گیلان و غیره به تدریس و تحقیق مشغول‌اند. آن‌هایی که فقط یک گروه کوچک را آن هم در دانشگاهی آماده به راه انداخته‌اند می‌توانند ابعاد تحسین‌برانگیز تلاش‌های استاد ثبوتی را درک کنند. همین تلاش‌ها و صدور علم و اساتید برجسته از این دانشگاه است که نام زنجان را در مجامع علمی داخلی و خارجی اعتبار داده است. اجرای طرح‌های ملی، تدریس در سطح آخرین یافته‌های علمی دنیا، حضور فعال در مجامع جهانی، حمایت منطقی از دانشجویان، ایجاد محیطی آرام و به‌دور از هیاهو، که لازمه‌ی یک مرکز پژوهشی است، همه‌وهمه از عواملی است که به تدریج استان زنجان را به پایگاهی با برند علم و فناوری ارتقا داده‌است. ✖